

Vokiratas veerenud veerand sajandit

Tõstamaa vallas on põhjus uhkust tunda, et siin elavad loominguiliselt mõtlevad ja andekad inimesed. Üheks näiteks on 18. aprillil Tõstamaa rahvamajas toimunud folkloorirühma Vokiratas 25. aastapäeva tähistamine.

1984. aastal pensionäride klubina tegevust alustanud röömsameelsete vallakodanike omaalgatusest on kasvanud aja jooksul välja folkloori sõprade ühendus, kes toovad meieni pea igal suuremal üritusel ehedat rahva- ja pärimuskultuuri kuldvara. Tänu neile saame aimu sellest, millised olid meie esivanemate laulud, tantsud ja kombed. Särainimesed ja juhendajad selle 25 aasta jooksul olid Felix Laansoo, Elsa Lööbas, Theodor Lööbas, Maimu Juhkam, Viivi Karlep ja Tiia Schär.

Peokülalised said tutvuda huvitava väljapanekuga (tänukirjad, fotoalbumid, kroonikaraamatud), mis andsid hea ülevaate Vokiratta tegevusest. Kroonika kogumise eest on hoolitsenud läbi aastate Zenta Tinn, Aima Nurm ja Efeline Liiv. Tänu neile valmis sünnipäevaks ka voldik, mida oli tore jagada igale pidulisele mälestuseks. Sünnipäeva jääb meenutama ka kaunis ja kordumatu rinnamärk. Juhendajaid krooniti hõbedast valmistatud sõlega.

Meeldiv oli võõrustada kõiki sõpru, kes tulid õnnitlema: Tõstamaa segarahvatantsurühm Viies ratas, vallavalitsuse ja volikogu esindaja Anu Peterson,

Audrurannast Tarnad, Hanila laulu- ja mänguselts, endised juhendajad Viivi Karlep ja Maimu Juhkam, Vokiratta endised liikmed ning mitmed folkloorisõbralikud tõstamaalased.

Meeldiva üllatusena tuli just sünnipäevaks kohale tänukirja Eesti Rahvuslikult Folkloorinõukogult Ingrid Rüütli ja Anne Ojalo allkirjaga, kus avaldati tunnustust Vokirattale väärt tegevuse eest.

Katrin Martsoni valmistatud maitsev supp ja Helle Pihlaka värsked kringlid andsid peole tõelise sünnipäeva meeleolu. Peotuju hoidis üleval Hanila laulu- ja mänguseltsi rahvas.

Suur rõõm oli näha palju kenades rahva- ja pidurõivastes röömsameelseid inimesi, kes lustisid lauldes, tantsides, pilli mängides, sõbralikult vesteldes ja naerdes, olles tänulikud ja õnnelikud.

Suur tänu Tõstamaa vallavalitsusele ja Kultuurkapitali Pärnumaa Ekspertgrupile, kes toetasid materiaalselt Vokiratta 25. aastapäeva, tunnustades sellega nende tänuväärt tegevust.

Kena hetke on päevakangelased kokku võtnud ise järgmiste sõnadega:

“Aeg mõelda, aeg tagasi vaadata, aeg kodus olla, aeg puhata, aeg meeles pidada!”

Soovime kogu valla rahvaga teile, kallid folkloorirühma liikmed, tervist, elujõudu ja õnne! Ja teadke, et kodus on teie üle uhke!

Õnnela

TÄNA LEHES:

Juhtkiri lk 2

Karjäärikäred vajavad tähelepanu lk 2-3

Jäätmepunkt teatab lk 2

Koolitus oma ettevõtte loomisest huvitatuile lk 3

Tõstamaa

Alternatiiv '09 lk 4

Vana pilt jutustab lk 4-5

Maarahva SPA pakub lõõgastust lk 5

Abi pindalatoetuste taotlejatele lk 5

Itaalia – koht makaroni ja kunsti armastajatele lk 6-7

Mis loom on Minu Eesti mõttetalgud? lk 6

Kunstiteraapia ja jooga-laager ootab lk 7

Sillametsa talu Pootsist alustas igakevadist TAIMEDE MÜÜKI.

Saadaval suures valikus köögivilja ja lilletaimi, õitsevaid suvelilli, valmis lilleampleid jne.

Olete oodatud igal ajal, parim aeg siiski õhtuti.

MÜÜGIPÄEVAD

Tõstamaa parklas alates 8. maist reedeti kell 9.30 - 11

Tõhela poe juures

8. ja 22. mail, 5. ja 19. juuni kell 12 - 13

Info telefonil 528 0086
Teguderohk et kevadet soovides
Milvi

JUHTKIRI

□ Mäletad vana sõber, neid pillkaseid detsembri-hommikuid ja õhtuid. Tõmbasid kõvasti hinge ja rühkisid mandri poole teinekord sentimeeter haaval. Rajasid rada läbi jäise veevälja.

Teinekord sai jaks otsa ja tuligi kai äärde tagasi rühkida. Aga toredad olid jälle need päevad, kui päike paitas algavat roostepuna ja paat oli pilgeni rõõmsaid inimesi täis. Teinekord ajas hinge täis, kui meigi tegemise potsikuid tuli terve aasta põues kaasas kanda, enne kui tuli keegi kurjem ja andis käsu. Vahel sõidutati õllehaisuseid pudeleid kuude viisi saare ja mandri vahel ning sina lihtsalt ei mõistnud selle romantika suurust.

Seda korda mäletad kindlasti ka, kui hommikuks tegid kai veeres väikese supluse ja testisid, et kaua hing kinni püsib. Sinul polnud häda midagi, aga päevalehed said kõvasti kirjutada.

Uskumatu lugu juhtus sinuga jaanuariööl ja külalaps jäävad kõik need hirmud ja tunded igaveseks lukku sinu rauast südamesse. Igatahes suur osa inimkonnast oli veendunud, et puhkad igavesti mere põhjas. Aga sina tegid hoopis elu sõidu üle lahe. Panid autopiloodi tööle ja mõl-lasid lainetes riski piiril.

Pärast peesitasid kenasti kivi veeres ja said kuulsaks oma maal.

Ühel aastal said endale püsielanikud, sest pesapai-gaks valiti just sinu pealagi.

Eile hommikul tegid oma viimase reisi ja jäid kai äärde edasist saatust ootama, veidi väsinud, aga tublilt rabanud Aulikene.

Kohale oli jõudnud kepsakas Mann, kelle nina alles uudistas siinseid kaisid nagu vasikas uusi väravaid.

Ülle Tamm, toimetaja

Karjääririkõred vajavad täh

Kõre ehk juttself-kärnkonn on üks Eesti kolmest kärnkonnaliigist. Kui globaalse ohustatuse tõttu, on Eestis kõik kahepaiksed looduskaitse all, siis vaid kõre ja rohe-kärnkonn on määratud I kaitsekategooria, ehk eriti ohustatud ja haruldaste, liikide hulka.

Veel 20. sajandi esimesel poolel olid juttself-kärnkonn Lääne-Eesti ja Pärnumaa rannikualadel ning saartel väga iseloomulikuks liigiks. Viimase 50 aasta jooksul on aga kõre arvukus Eestis pidevalt langenud, jõudes käesolevaks ajaks seis, kus liik on paljudest levila osadest kadunud. Kõre häbumise peamiseks põhjuseks võib pidada liigile sobivate elupaikade kadumist. Eestis on kõre asustanud enamasti rannaniite, eriti rannakarjamaid. 20. sajandi teisel poolel hakkasid rannaniidud üha enam kasutusest kõrvalde jääma, mistõttu muutusid

nad kõrele sobimatuks.

Täna on Eestis teada vaid 15 kõre asurkonda, mis kõik paiknevad haju-salt ning üksteisest isoleeritult. Isendite arv asurkonnades kõigub kümnekonnast isendist umbes 200-ni. Eesti kõrepopulatsiooni koguarvukuseks võib lugeda vaid umbes 1000 täiskasvanud isendit. Kõigist asurkonnadest vaid kolm asustavad juttself-kärnkonnade traditsioonilisi elupaiku, ehk rannaniite, ülejäänud kõred on leidnud elukoha teistes elupaikades – mahajäetud kalatükkides ning kasutusest väljas olevates karjäärides.

Tõstamaa vallas on Eesti kõrepopulatsiooni kaitset oluline roll, siin asub teadaolevalt kaks asurkonda, üks neist Manijal ja teine Alus.

Manilau kõrepopulatsioon on üks neist eelmainitud kolmest rannaniidul elavatest

populatsioonidest, millest varemgi mitmel pool juttu on olnud. Manijal võis veel viimastel aastatel täheldada juttselfgade arvukuse langust, kuid kus tänaseks on kaitsekorralduse ja kohalike maahoolidajate abiga suudetud arvukuse langus peatada. Viimane ei tähenda muidugi, et kõre seisund Manijal soodne oleks, selle saavutamiseks on vajalik veel

Jäätmepunkt kuulutab kevadet

Jäätmepunkt on avatud igal laupäeval (alates 2. maist 2009. a) kell 10.00-12.00.

Vii sinna: elektri- ja elektroonikaseadmed, suuremõtmelised jäätmed, vanad rehvid, metallijäätmed, akna klaas, ohtlikud jäätmed, pakendijäätmed, vanapaber ja papp.

NB! Olmejäätmeid jäätme-punkt vastu ei võta.

Jälgi uut hinnakirja!
Jäätmete ära andmise eest

tuleb tasuda järgmiselt:

- metallijäätmed 50.- (kuni 1 m³)
- vanarehvid 10.- /tk
- ohtlikud jäätmed (v.a. akud) 50.- (kuni 1 m³)
- akud 25.-/tk
- vanapaber ja papp 50.- (kuni 1 m³)
- pakendijäätmed 50.- (kuni 1 m³)
- suuremõtmelised jäätmed 50.- (kuni 1 m³)
- aknaklaas 50.- (kuni 1 m³)

Elektroonikajäätmed:

- suured elektroonikajäät-

med nt. külmkapp, pesumasin jne 50.-/tk

- väiksed elektroonikajäätmed nt. kohvimasin, röster, printer jne 25.-/tk

Maksimaalselt võetakse vastu kaks kuupmeetrit prügi.

Kui paned olmejäätmed oma prügikasti, ülejäänud jäätmed tood jäätme-punkti, siis metsa alla viimiseks, koduaeda matmiseks, aia nurka panemiseks, midagi ei jää.

Hoia oma koduümbrus ja metsaalused puhtana!

Tõstamaa Tuuled

TOIMETUS

Toimetaja Ülle Tamm tel 505 5340 Küljendaja Pille Paalam,
Internet: www.tostamaa.ee
Saatke meile oma jutte ja fotosid aadressil leht@tostamaa.ee

Levi: Tõstamaa PMÜ kauplus, Teeristi pood, Seliste Jaani pood, Pootsi pood, Tõhela pood, Tõstamaa bensiinijaam.
Trükikoda Hansaprint
Tiraaž: 550 tk

elepanu

jätakuvalt pingutada, ehk tuleb suurendada hooldatavate rannaniitude pindalaid, parendada kõrede kudemisveekogude seisundit ning vältida kõrekulleste kuivamist.

Vähem teatakse aga asjaolu, et Tõstamaa vallas elavad kõred ka Alu karjäärides, mis on tervikuna kaitse all Alu kõre püsialupaigana. Alu karjääride asurkond on küll väikesearvuline, kuid üpris stabiilne, viimastel loendusandmetel

Seega peaks maastikusõidukid sõitma karjääris sissesõidetud radadel ja kõva pinnasega kohtades.

on seal kudemisperioodil häälitsenud 4-6 isaslooma.

2008. aasta lõpus tehti Alu karjäärides LKK Pärnu-Viljandi regiooni poolt tellitud loodushoiutööna mõningaid kõ-

reelupaikade taastamistööd. Kõredele sobivad kudemiseks kõige paremini soojevõlised laugete kallastega madalad liivased lombid, mis suve lõpuks ära kuivavad. Et Alu karjääris olid mitmed väikesed lombid liiga järsu kaldaga ning kiiresti ärakuivavad, siis kujundati loodushoiutöö raames mitmeid lompe kõrele sobivamaks.

Tõstamaa vald on kavandanud Alu vanasse karjääri kohta, kus saab sõita ATV-de ja muude maastikusõidukitega. Kindlasti pole nimetatud tegevus kõrede kaitsega otse vastuolus ja maastikusõidukid võiks kõredega koos karjääri mahtuda küll, kui arvestatakse kõrede vajadustega.

Eriti kevadsuvisel perioodil on väga oluline, et lompidesse, kus kõred koevad oma kudunöörid, millest arenevad kullused, ei sõidetak. Lühikesel perioodil jaanipäevast juuli keskpaigani tuleks aga kõrkarjäärides viibimist täiesti vältida, kuna sellal liiguvad ringi äsja moonde läbinud

noored kõrepojad, kellele ka tähelepanematu jalutaja võib kergesti peale astuda.

Kõre, kes tegutseb valdavalt hämaras, kaevub päevasel ajal pehme liiva sisse või peidab ennast kivide või oksite alla. Seega peaks maastikusõidukid sõitma karjääris sissesõidetud radadel ja kõva pinnasega kohtades, kus kõrede kahjustamine on kõige vähemtõenäoline.

Keskonnaameti Pärnu-Viljandi regiooni kavandab paigaldada Alu karjääri infotendi, ala väärtustest ja sellest, kuidas karjääris käituma peaks.

Murel Merivee,
Riinu Rannap

Täpsem info: Keskonnaameti Pärnu-Viljandi regiooni
Tel: 445 1764, 5 302 2335
murel.merivee@keskkonnaamet.ee

110

▣ Ajavahemikul 01.03. - 31.03.2009 pandi toime Tõstamaa vallas 5 väärtegu, millest 3 olid liikluseeskirja, üks tubaka-seaduse ja üks teeseaduse rikkumine.

Alustati ka üks kriminaalasi:

▣ ajavahemikul 11.03 kella 22.30st kuni 12.03. kella 07.45-ni on Lõuka külas, Tõstamaa vallas, Pärnumaal seisvast traktori kütusepaagist ära varastatud 100 l erimärgistusega diislikütust, mille käigus lõhutud ka kütusepaagi sõel ja lähedal seisvast kütuse tünnist veel 100 l diislikütust. Avaldaja hinnangul tekitati kahju 1718 krooni ulatuses.

Harli Hansen,
Pärnu politseiosakonna korrakaitsetalituse Audru konstaablijaoskonna komisar

Koolitus oma ettevõtte loomisest huvitatuile

Pärnumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskus, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus ning Mainori Kõrgkool korraldavad koolituse alustavatele ettevõtjatele.

Koolitus annab vajalikud baasteadmised oma ettevõtte käivitamiseks ning arendamiseks.

Koolituse teemad: ettevõtluse alused, äriplaan ja selle koostamine, toode ja turundus, finantsplaneerimine, raamatupidamise ja maksustamise alused, tööõigus ja tööohutus. Koolituse viivad läbi lektorid Mainori Kõrgkoolist.

Seoses suure huvi ja nõud-

lusega antud koolituse järele on mai lõpus algav baaskoolitus Pärnus juba neljas sel aastal toimuv kursus.

Koolitus toimub: 29.05, 03.06, 05.06, 10.06, 12.06, 17.06, ja 19.06, kõigil päevadel kell 09.00 - 16.30, Mainori Kõrgkooli Pärnu õppekeskus, Rüütli 2, Pärnu.

Registreerimistähtaeg 30. aprill 2009. aasta või kuni kohti jätkub. NB! Kohtade arv on piiratud.

Osalemistasu 550 krooni sisaldab kõigi seitsme päeva loenguid, koolitusmaterjale, kohvipause.

Täiendav info ja registreerimine: Pärnumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskus.

Reet Sild

Swedbank

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada pangabussis!

Tõstamaa rahvamaja juures peatub pangabuss üle nädala teisipäeviti kell 9.00-10.00

(28. aprill, 12. ja 26. mai, 9. juuni, 7. ja 21. juuli, 4. ja 18. august, 1., 15. ja 29. september, 13. ja 27. oktoober, 10. ja 24. november, 8. ja 22. detsember)

Bussis saate:

- tellida ja kätte pangakaardi
- makseautomaadist oma kontole sularaha kanda ja välja võtta
- teha arvuti abil makseid
- sõlmida hoiuseid ja erinevaid lepinguid

Pangabussi sõiduplaan internetis: www.swedbank.ee
Küsi lisa 6 310 310

□ Selle aasta 23. mail algusega kell 20 toimub Tõstamaa rahvamajas Tõstamaa Alternatiiv '09. See on Eestis laiemalt tuntuks saanud muusikafestivali Lelle Alternatiiv korraldajate järjekordne ettevõtmine.

Erinevates Eestimaa huvitavates paikades korraldatav omakasupüüdmatu ürituste jada Lelle Alternatiiv läheb rändama ja selle teekonna üheks osaks on Tõstamaa Alternatiiv '09. Ettevõtmise eesmärkideks on avastada erinevaid Eestimaa paiku, kuhu iga päev ja võibolla üldse ei satugi.

Teiseks meie eesmärgiks on luua noortele ja vähem tuntud ansamblitele esinemise võimalusi ja loomulikult mõnus äraolemine hea muusika saatel.

Tõstamaa rahvamajas esinevad ansamblid: T69 - Tõstamaa, Kuke Protest - Lelle, Tule Taevas Appi - Tõstamaa, John Stuart Mill - Pärnu, Scansi - Pärnu, Nuumen - Pärnu, Popsandals - Keila ja BoB - Pärnu. Seega peaks olema äratundmis ja avastamis rõõmu küllaga.

Lisainfo www.tostamaa.lellealternatiiv.ee

Vallo Hansen, korraldaja

Vana pilt jutustab

Sada aastat ERMi

Kunagisest ERMist - Raadi mõisast jättis sõda vaid varemed.

Vanemad inimesed mäletavad veel seda suursugust Raadi mõisa hoonet Eesti Rahva Muuseumina (ERM). Sõda aga jättis varemed. ERMi sajandast sünnipäevast on viimasel ajal palju räägitud ja palju kirjutatud. Meeldejäävaid sünnipäeväitustusi jätkus terveks nädalaks. Ülikooli aulaaktusele ja piduõhtule paluti rahvarõivais. ERM elab uue kodu ehitamise ootuses.

Muuseumi tähtsa juubeli puhul on põhjalikult valgustatud ERMis hoitavaid kultuuriväärtusi. Olgu siinjuures vaid mõned näited: ERMi kogudes on 2570 õllekannu, 2950 vaipa, 3200 kindapaari, 720 seelikut, 104 atra ja palju, palju muud. Ja see kõik on kokku kantud igast Eestimaa nurgast.

Tõstamaa kihelkonnast on teada juba Hurdale ja Eisenile kaastööd teinuid ja vanavara korjajaid (Tõhelast näiteks Tänavotsa, Puurama ja Laagitsa talu peremehed). Nagu teada, Hurda tohtu suurte kogude hoidmiseks ju asutati ERM.

Teatavasti 1911. aastal on ERMi toodud Tõstamaa kihelkonnast ligi 300 väga mitmesugust eset. Need on toolid, õllekannud, kirstud, vakad, rahvarõivad (vööd, sukad, tanud, kindad jm). Iga kogutud eseme juures on täpselt kirjas - küla, talu, selle eseme val-

mistaja (või omanik, ka eseme vanus), müüja või eseme kinkija nimi.

ERMis kiidetakse üht Alu külast Raessoos talust pärit naiste kasukat, mille 1911 toonud ERMi kunstiüliõpilane Eduard Oras. Selle kasuka õmbles rätsep Jaan Mõniguste ja ERMile müüs selle Liina Oja Mihklisaanast nelja rubla eest ja müümise ajal oli kasuka vanuseks 35 aastat. Tänapäeval on see kaugelt üle saja aasta vanune kasukas ERMi püsiekspositsioonis, kus teeb uhket saanisõitu kirikusse. ERMi peavarahoidja Evi Astel kiidab selle kasuka punastest naharibadest rohkeid kaunistusi varrukatel, hõlmadel ning nimetab seda üheks ilusamini kaunistatud kasukaks ERMis.

1921. aastal kogus vanavara Tõstamaa kihelkonnas kunstiüliõpilane Voldemar Haas. Ta käinud koos Johannes Jansiga Kastnas, Selistes, Pootsis, Tõstamaal (kus peatunud koolivenna Klaaseni pool postkontoris). Kihnus, kui "rahvariideaidas", käinud ta korduvalt.

Raha eest ei tahetud igal pool asju müüa, seepärast oli siis korjajatel kaasas vahetuskaup (põhiliselt riie ja punaselilledised sitsirätikud). Haasi kogutud Tõstamaa rahvarõivaste etnograafilised kirjeldused, joonistused, lõiked, ka pastlapaela sidumise õpe-

Kevadeks
Silmarõõmu

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

28. mai 2009. a.
KELLA 10:00-st
TÕSTAMAA
SELTSIMAJAS

INFO ja etteregistreerimine
Telefonil: 4496256

Tõstamaa vammus-joonistatud kunstnik V. Haas 1921.

Aruanne vanavarakorjamisest Tõstamaa kihelkonnas 11 juunist 8 juulini, 26 juulist 15 augustini ja 23 kuni 25 augustini 1921 aastal.

Korjaja Voldemar Haas.

Tõstamaale jõudsin 11. juuni õhtuks. Paar nädal enne mind oli sinna jõudnud Tallinna Muuseumi vanavarakorjaja herra Jans, kellega üheskoos läbikäisi. Seli-Dootsi ja Tõstamaa vallad, omavahel küladesid jagades. Vahetuskäuba piirid pidin neis valdes leppima kirjeldusküljega, sest et raha eest naljalt ei anta. Kõik aineid vanavara sai herra Jansile.

Lehekülj V. Haasi päevikust.

tused, tanu targeldamise õpetus jm on kõik väga detailselt kirjeldatud.

Oma välitööpäevikus kiidab ta Anna Madissoni (84 a.), Liisa Schutzi (84 a.) Kastnast, Leenu Karlsoni (84 a.), Leena Karotami (70 a.), Miina Eriksoni (60 a.), Liisu Randa (81 a.) Tõstamaalt, nendelt pärinevat tema "naisülikonna" täpsed kirjeldused. Tõhelas kirjeldanud ta rahvarõivaid pikemalt Mätta Sepal Andres Sepp'alt (86 a.) Männikuste külas ja Häidastes Oriikal Juhhan Kõöselilt (samuti 86 a.).

Laagitsal on ta peremeest Villem Lauritsat joonistanud (joonistus pidavat veel isegi alles olema, kuid kätte leidmata).

Samal aastal, vahetult enne Haasi, kogus Tõhelist vanavara Johannes Jans peamiselt Kuldi, Tõhela, Männikuste, Kiraste, Leelaste külade maanteeäärsetest taludest (voodilina, vammus, tanu, naistesärk, kindad, põlled, odratamp, meeste ja naiste mütsid, helmed – see on vaid osake kogutu nimekirjast, kokku saanud ta üle 60 eseme).

Muidugi on ERMi enda töötajad Tõstamaa kihelkonnast etnograafilist ainet kogunud. Paikkonna taluhoone, eluolu jm kirjeldusi on ERMile saatnud Florida Naudi Selistest, Laine Jõe Tõhelist, Vaike Hangult on taluhoonete kirjeldused 47 küla (kokku 1921 elupaiga) kohta.

Jakob Sutt on Tõstamaalt ERMile pilte saatnud aastatel 1909-1911. Fotokogus on pilte ka Pent Nurmekunnalt 1952. aastast jmt. Siinkirjutatu on vaid põgus pilk Tõstamaalt säilitatavale.

Oma suureks juubeliks algatas ERM Eesti kihelkondade piiride tähistamise, kui järg Tõstamaale jõuab, küllap siis ka spetsialistid täpselt ütlevad, mis neil olemas on. ERMi direktor Krista Aru pidas võimalikuks, et rahvamuuseumi juubelist jääb tähtsaimana meelde kihelkondade piiride tähistamise algatamine.

Uuemal ajal on sageli jutuks mitmesugused sambad. Aleviku ümbruses toetusin ma aastaid kolmele sambale: Herbert Martsonile, Adrian Raistile ja Karl Heinluhtile – tarkadele taluperemeestele, kes rääkisid sellestki, mida vahepeal mäletada ei tohtinud. Olgu nad tänatud ja kiidetud selle eest, ja ka selle eest, et ise kirjutasid huvitavaid töid ERM-ile - Tõstamaa Rahva Hariduse Seltsist, meiereist, mõisa tóngist, Kastna laadast, seltsielust, kalapüügist jm.

Vaike Hang

Maarahva SPA pakub lõõgastust

Tänapäeval on järjest populaarsemaks muutunud vaba aja veetmine SPAdes. Võetakse ette pikki reise, et külastada suuri ja luksuslikke SPA hotelle nii välismaal kui ka Eestimaal. Nüüd on aga veel üks huvitav võimalus, veeta aega Talurahva SPAs, mida ei pakuta veel kusagil mujal.

Elmise sajandi algusaastatel ehitatud talukompleksis on suurepäraseid võimalusi lõõgastusprotseduuride nautimiseks. Juba vanad eestlased hindasid mõnusiid ja lõõgastust, mida pakkus eelkõige saun ja veekogud.

Tänapäeva kiire elutempoga maailmas otsivad inimesed üha enam võimalusi kvaliteetseks puhkuseks, et siis jälle edasi tormata. Tänu sellele on välja mõeldud hulgaliselt kõikvõimalikke protseduure, hoolitsusi, erinevaid massaažiliike, keha- ja hooldusi jne.

Tavapäraselt nauditakse kõike seda luksuslike kompleksides ja suurtes hotellides. Miks mitte aga saavutada sama tulemus hoopis meie esivanemate kombel ja taastada oma jõudu ning energiat hoopis vanas Eesti

talutares. Lühend SPA pärineb ladina keelest ja tähendab "tervis läbi vee" ehk saun per aquam.

Ka Maria Talus on suurepärase võimaluse taastada oma tervist läbi vee, milleks on looduskaunis tiik taluhoovil. Eriti ainulaadne on meie uus saunateraapia, mis seisneb selles, et sauna minnakse koos vihamehega, kes kogu keha korralikult läbi vihub. Peale kosutavat suplust tüügivese (või vastavalt ilmastikule ka jääaugus) kantakse kehale mee ja soola mask, mis ihule eriti pehme ja mõnusa tunde jätab.

Kellel tahtmist veel põhjalikumalt massaaži saada on võimalik tellida lisaks klassikaline üldmassaaž, aroomiteraapiline massaaž, tselluliidimassaaž, lümfimassaaž, tiibeti meemassaaž, mudaprotseduurid. Kõiki protseduure on võimalik nautida nii suitsusaunas kui ka puuküttega soome saunas.

Peale kosutavaid protseduure on hea võtta veidi kehakinnitust või käär talu ahjust tulnud värsket leiba ürdivõiga.

Ootame kõiki huvilisi osa saama Maria Talu saunamõnudest ja huvitavatest kehaprotseduuridest.

Ebe-Liis Rattasepp,
Maria Talu müügijuht
sales@maria.ee
www.maria.ee

Abiks pindalatoetuste taotlejatele

▣ Pärnumaa Talupidajate Nõuandekeskus OÜ korraldab infopäeva teemal „2009 aasta pindalatoetused (ÜPT, põllukultuuri, KSM, mahe, karjatamine, ebasoodsad) ja nõuetega vastavuse kontroll. Enamus aega planeeritud tootjate küsimustele vastamiseks.

Kolmapäeval, 29 aprillil kell 11–15 toimub infopäev Tõstamaa rahvamajas. Info-

päev on tasuta ja maksab 75 krooni.

Võite kaasa võtta taotlusmaterjale ja kui rahvast on vähem, saab loengu käigus abi nende õigesti täitmiseks.

Infot edastavad ja küsimustele vastavad Hillar Lil- leste ja Olavy Sülla.

Eelregistreeruda tuleb telefonil 443 0923.

Tõstamaa Tuuled

Itaalia – paik makaroni ja kunsti a

Mina ei olnud varem Itaalias käinud ninglega ma sellest riigist rohkemat ei teadnud, kui et seal on head pitsad ja makaronid ning lühikesed tõmmud mehed. Ja olgem ausad, need stereotüübid peavad 110% paika.

Pitsat võib osta igast väiksemast putkast ja oma maitseomadustelt on ta tõesti superhüpermegahea. Makaronid maitseb ka hästi, kuigi peale kümnet päeva tundus vana hea kodune kartulimugul märksa ahvatlevamana. No ja mehed – neid on palju, nad on lühikesed ja sõstrasilmsed peale selle. Kellele sellised meessoos esindajad meeldivad, siis pörutage Itaaliasse.

Niipalju siis stereotüüpidest. Edasi räägin ma teile ainult sellest, mis minu arvates on ainult ja ainult Itaaliale omane ning mida lihtsalt peab Itaalias käies kogema.

Esimene on Rooma. Linn, mis oma olemuse poolest on eriline ja hingab täiesti teises rütmis kui närviline Tallinn või natuke uimerdav Pärnu. Rooma on vana ja väarikas, uhke linn, mis teab oma väärtust ja eeldab, et teda vastavalt sellele ka koheldaks. Roomas ei tohi käia nii, et ei külastaks hiiglaslikku amfiteatrit Colosseumi või Foorumit või

ei kondaks mööda kesklinna ja ei uudistaks Pantheoni, Kapitooliumi, purskkaevusid.

Rooma hulludest motikameestest ma parem ei räägigi. Neid oli palju ja nad kõik söitsid kohutavalt. Minu meetod üle tänava minekuks oli silmad kinni ja plagama. Kui teisele poole tänavat jõudsin, alles siis avasin silmad ja ohkasin õnnelikult, et üle tee sain. Nüüd võib sellest avalikult ka rääkida, lapsevanematele ei kõssanud ma sellest enne kojutulekut mitte sõnagi.

Kõige tähtsam, mida Roomas tuleb teha, on minna Vatikani. Väike riik kesk suurt linna, millel on oma hing ja mõte. Vatikanist ei möelnud ma enne Rooma minekut suurt midagi, ehk ainult seda, et peab ära käima, kuna on vaatamisväärsuste nimekirjas. Läksime Vatikani Itaaliareisi teisel päeval ning külastasime seal Püha Peetri katedraali ja Vatikani muuseumi. Sellega asi ka piirdus, sest mõlemad, nii katedraal kui muuseum, olid tohutu suured ning kunsti otsast otsani täis. Veetsime kummaski kohas enam kui kolm tundi ja õhtul hotelli naastes oli tunne, et kui saaks, siis pakiks oma emotsioonid kohvrissi ja mäluks neid hiljem kodus edasi.

Mis loom on Minu Eesti mõttetalgud?

Aasta tagasi ühendasime Eestimaa erinevates paigus jõud, et oma riik prügist puhtaks saaks.

Selle aasta maikuu esimesel päeval kutsus Minu Eesti taas talgutele - koos mõtlema, kuidas saaks oma pere-, kogukonna ja riigi elu paremaks muuta.

Sarnaselt teistele maakondadele, on ka Pärnumaal mitukümmend erinevat mõttekoda, kus 1. mail just endale

südamelähedasel teemal arutada. Igas mõttekojas saab valida kolme ühiskondliku ja ühe kohaliku teema vahel. Alustades ettevõtlusega seonduvast ja lõpetades näiteks sellega, kuidas oma kodukohta uuesti pood rajada. Igas mõttekojas otsustavad inimesed sisuliselt ise, millest nad mõelda tahavad.

Erinevalt teistest valla- või alevikoosolekutest ei süüdistata 1. mail üksteist või peeta „mokalaata“. Selleks on olemas nii kohalikele tuntud kojavanem, kes kõiki avasüli

vastu võtab ning koolitatud talgujuht, kes arutelu suunata aitab. Lisaks algavad kõik mõtted vaid küsimusega „kuidas“.

Kõik ühiselt mõeldud mõtted pannakse kirja kohapeal. Nendest osad võivad lahenduse leida kiiresti, sest koos tegemisel on ka suurem võimalus kohe tegudeni jõuda. Keerukamaid analüüsis aga spetsialistidest koosnev analüüsitoimikond, kes head mõtted sügiseks tegudeks vormib.

Mõttetalgutel osalemiseks peab vaid leidma sobiva mõt-

tekoja ning registreerima ennast Minu Eesti koduleheküljel Internetis, minema lähimasse raamatukogusse või otse kontakteeruma enda valitud mõttekoja vanemaga.

Minu Eesti mõttetalgud julgustavad raskel ajal inimesi oma kodukohta arengus rohkem kaasa rääkima ja üheskoos ära tegema. Milleks oodata kellegi teise panust oma valla, linna, alevi, küla või tänava paremaks muutmiseks? Tehkem seda 1. mail ise!

Liisu Lassm

Minu Eesti kommunikatsioonitoimikond

Armastajatele

Roomast aga siirdusime edasi Firenzesse, kaunite kunstide ja kaubalinna, mis peaks olema tuttav igale haritud inimesele. Minu tõeliseks elamiseks olid uhkete katedraalide külastused, jalutuskäigud kunstigaleriides ja ikka kunst, sest sellest ei saa Itaalias üle ega ümber.

Kui kodus õpid ajalooraamatust või kunstialbumist tundma Botticelli, Leonardo da Vinci või Michelangelo töid, siis Firenzes on võimalik nina nõ „kõige selle vastu pista“ ning aru saada, et tegu on tõeliste meistriteostega, millel on ajatu väärtus ja kui neid väärtuseid tundma ei õpi, siis vist tõesti sureb natuke vaesemana.

Minu vaieldamatuks lemmiktooseks sai Michelangelo „Taavet“, skulptuur, mis on viis meetrit kõrge ning kujutab Piiblist karjapoiss Taavetit. Minu jaoks on ja vist ka jääb arusaamatuks kuidas annab luua inimkäte poolt midagi nii meisterlikku ja täiuslikku, kui see kuju.

Et te minust päriselt aru saaksite, selleks tuleks minna Firenzesse, Galleria del Accademia'sse ja „Taavetit“ oma silmaga vaadata. See on lihtsalt täiuslik!

Sellega minu Itaalia-elamused tegelikult ei lõppenud.

Kui Itaalias olla, siis Pisa linna külastamisest ei saa samuti ei üle ega ümber. Pisa linnas me käisime ja ma võin kõigile ausalt tunnistada, et sealne torn on tõesti viltu. Ja päris korralikult viltu.

Aga et mu jutt nüüd ainult turistimulliks ei jääks, siis tegelikult käisime Itaalias seoses Comeniuse projektiga „Being Young and Alive in Europe“ ning olime külas oma partnerkoolil Instituto Comprensivo Scandicci 1.

Kool asub Firenze linnas osas Scandiccis ja seal õpib umbes 300-400 last ning töötab umbes 50 õpetajat. Oma külaskäigu ajal tutvusime kohalike laste, nende õppetöö ja teiste õpetajatega ning kui võrrelda neid eestlastega, siis oma loomult on nii õpilased kui õpetajad natuke temperamentsemad. Mis muidugi ei tähenda, et meie lastel ja õpetajatel temperamendist puudu jääks, seda lihtsalt peab natuke kauem ootama, et see välja lööks.

Itaallastega kohtume varsti jälle. Maikuu toimub projekti viimane kokkusaamine Vastse-Kuustes Põlvemaal, kus toimub ühine teatrifestival ning igal huvilisel on võimalik tulla vaatama ka meie noorte näitemängu.

Liina Käär

Kunstiteraapia ja joogalaager ootab

1.-3. maini toimub imekaunis kevades Tõstamaa mõisas kunstiteraapia ja joogalaager „Mitmenäoline mina“.

Kunstiteraapia raames teeme maske, kasutades erinevaid põnevaid kunstimaterjale. Inimesel on elus mitu rolli ja mitu nägu. Ot-sime harmooniat nende rollide täitmisel. Keskendume tegevusele rohkem kui tulemuse esteetilisele väärtusele. Kunstilised oskused ja käteosavus pole seejuures kõige tähtsamad. Oleme ise oma tööle kõige suuremad kriitikud ja paremad hindajad. Loomes ise oma näo, omanäolisuse.

Joogas on sinu instrumendiks sinu enda keha ning püüd tasakaalustada oma keha ja vaimu.

Loov tegevus paneb tundma ehtsat rõõmu enda loovast eneseteostusest - sellel on isiksuse arenemist toetav ja tervendav toime. Eesmärgiks on tahaplaanile jäänud võimetele eluruumi andmine, olemasolevate oskuste täiendamine ja tegevusest endast rõõmu tundmine. Loominguline suhtumine igapäevaelu tegevustesse

annab võimaluse edukamalt eluga toime tulla ja kasutada oma seni teadvustamata ressursse.

Toimuvad põnevad kunstiteraapia tunnid kasutades erinevaid materjale, tervisekõnd koos hingamisharjutustega, hea ilma korral energiat tõstvad joogatunnid õues ja rahustav oõjooga. Tegevused on kõigile jõukohased ega vaja eelnevaid kogemusi!

Kogunemine reedel, 1. mail kell 17 Tõstamaa mõisas. Lõpetame pühapäeval, 3. mail kell 17. Ööbimine 4 kohalistes tubades (voodipesud kaasa). Tervislik toit kuuel toidukorral.

Kaasa võtta: avatus, tegetsemislust ja hea tuju, võimlemismatt (mõned on ka kohapeal), mugavad kehakatted-jalanõud praktikateks ja õues olemiseks

Osalustasu: 1200 krooni (tasuda 24. aprilliks a/a-le 1107494628 - Lemmi Reiland). Kohtade arv on piiratud.

Registreeru 24. aprilliks e-mailiga: lemmireiland@gmail.com; daycare@matti.ee või helista: 5 665 6308; 502 2468

Linda Luhse, psühholoog
Lemmi Reiland, joogaõpetaja

Eile saabus Saaremaalt oma käiguga uus liinilaev Mann. Laev hakkab reisijaid sõidutama mandri ja Manilaiu vahel, laeva-juhtideks on Arno Sutt ja Jüri Lepa.

KÕIGILE KÄSITÖÖHUVILISTELE!

TÕSTAMAA MÕIS SOOVIB KA SEL AASTAL PAKKUDA OMA KÜLASTAJATELE MÜÜGIKS KOHALIKE INIMESTE POOLT VALMISTATUD NÄPUTÖID. SELLEKS ON OODATUD KÕIK: KUDUMID, VITSPUNUTISED, PUITKÄSITÖÖD, MAALID JA MUUD ERINEVATEST MATERJALIDEST VALMISTATUD MEENED.

INFO TELEFONIL +372 5346 8635
KRISTIINA LEPIK

28.03.2009

E rasmus
V ahemäe

5.04.2009

H enrik
T reial

Õnnitleme uusi
vallakodanikke ja
nende vanemaid!

K äsikäes te käinud kaua,
kahekesi kõrvu kõndind
kergejalgselt kevadteedel,
särasilmil suveteedel.

E t ka tulevatel teedel
rõõm ei lõpeks,
laul ei lakkaks,
saatjaks oleks soojad tuuled,
teineteist ka leiaks huuled!

Õnnitleme
55 pulma-aastapäeval!

L ii, R aul, K atrin perega ja
R aimo perega.

A prillikuu juubilarid

ELLA KOLLO 96	HELDI KIIRATS 76
HILDA PINN 93	ARNO GUUTMANN 75
JÜRI SALK 87	AINO RAAVIK 75
LINDA ESTAM 87	JAAN VIMM 74
SALME KASELA 82	LEMBIT PALUSALU 73
ENDEL ANDRESE 82	IVA KALBACH 73
VELLO LAPP 79	EDUARD METSAMÄGI 72
HEINO MIIDO 78	VIRVE-ÕIELA EDVAND 71
ÕILME VAARMAA 78	IVI-ILVI LAUR 70
EDI TÕNISMAA 77	AIN MÄNNIKUS 70
ENDEL RAAVIK 76	
ELMAR KULD 76	

MÜÜA KAKS NELJARATTALIST SÕPRA!

Beebidele vanker-
käru ANMAR-FOX
sinine-rohekas.
Pumbatavad õhkkum-
mid, beebikott, peh-
mendused, kookon,
kott, võrk, valuveljed,
igatpidi reguleeritav:
ette ja taha, ülesse ja
alla, väga mugav, hind
1700 eek!

Täiskasvanutele müüa
sõiduauto KIA SEPIA
2000 aasta väljalase,
punane, luukpära, viis
ust, elektriaknad-peg-
lid, signalisatsioon, veo-
konks, konditsioneer,
mootor 1.8 16v 81kw,
bensiin, hinnaks 22
000 eek! Asukoht: Tõs-
tamaa - Pärnu

Täpsem info: 5 803 3408
või krahv007@hotmail.ee

KUHU MINNA

Neljapäeval, 30. aprillil kell
21
Tõstamaa rahvamaja kohvi-
kus "PIDU NÕIDADELE".
Parimatele kostüümidele
jook tasuta!

Laupäeval, 9. mail kell 20
Tõstamaa rahvamajas Mo-
liere'i komöödia "Arst vastu
tahtmist" ainetel
Esitab Tõstamaa näitetrupp
Lavastaja Külli Janson
Näitlevad 3 meest ja 3 naist
Pärast etendust jätkub kohvi-
kus esietenduse tähistamine,
kuhu kõik on oodatud!

Pühapäeval, 10. mail kell 12
Tõstamaa rahvamajas kont-
sert "Sulle, emake..."
Parimad etteasted meie valla
lastelt

Laupäeval, 16. mai õhtul
kutsub Tõstamaa rahvamaja
kohvik Eurovisioonile!
Ennustusviistlus jne.

AINU REA

17.03.1937 – 02.04.2009

MÜÜK

Müüa soodsalt
chow chow kreemjad
kutsikad ja saksa
lambakoera kutsikad.
Mõlemad puhtatõulised,
info 5 649 9551